

„Goliath verslagen ! De rechten der Philips-octrooien sterk ingekrompen !”

door I.D.Z., Technische Redacteur.

(Hoofdartikel „Deze Week” in „Born”, 2e jaargang, No. 12, Vrijdag 20 Maart 1931)

De slag is gevallen ; de arbiters hebben beslist dat „*de ontvangschakeling met dempingsreductie volgens octrooi-aanvraag 50298*” geen inbreuk maakt op het Armstrong-octrooi 7398, in handen van Philips !

Daarmede is feitelijk de licentie-strijd tusschen Philips en „*de kleine man met het confectiepakje an*” beslist.

Van de zes knopen aan de Eindhovensche licentie-karwats, konden die gemerkt met 13345 (*weerstand versterking*), 10155 (*cascade-detectie*), 10581 (*cascade-H.F.-versterking*), 7684 (*direct verhitte kathoden met midden-aftakking op den transformator*) en 10909 (*roostercondensator met lekweerstand*) gemakkelijk worden uitgerafeld, doch de harde knoop van 7398 (terugkoppeling) bood lang tegenstand.

Met die ééne knoop aan zijn karwats heeft Goliath nog een jaar lang zijn licentie-geesel laten knallen, doch op 27 Jan. 1931 is die knoop er met een harden slag afgevlogen, zoodat Goliath evenals „*Tineke van Heulen*” is blijven staan, niet alleen weerloos doch ook in machteloze woede.

Na afloop van het geding De Raadt - Philips op 27 Januari 1931 sprak de Philips-deskundige hard op: „*Ziezoo nu hebt gij Philips den hals afgesneden, nu kunt gij de tegenpartij op gaan hangen*”.

Dat sprak al boekdeelen!, vooral na dien slag in grooten stijl voor de arbiters, waarbij Mr. Hamming in een pleidooi van een paar uur zijn *belezenheid* op het terrein van het internationaal octrooirecht ten toon spreidde, de internationale belangen der groot-industrie bepleitte en ten slotte helaas in de Eindhovensche kaarten liet kijken door zich bloot te geven in de ontboezeming: „*wat doet die kleine man in de kou, dan komt hij op het gebied der octrooien, waar hij toch geen verstand van heeft; octrooien zijn er alléén voor de groot-industrie*”!!

Die openhartige bekentenis was een brutale openbaring, die dan ook niet naliet op alle aanwezigen, een verre van aangename indruk te maken.

De arbiters hebben zich door dit „*geknal*” niet laten imponeeren, doch hebben *geoordeeld als goede mannen naar billijkheid* en zij spraken de door de firma De Raadt in zijn toestellen toegepaste *methode van dempingsreductie volgens octrooi-aanvraag 50298* (Idzerda) *vrij van inbreuk op 7398* (Armstrong).

Dat is het belangrijkste feit in de reeks proefprocessen en arbitragezaken gedurende vele maanden.

Juist het allermoeilijkste punt, het struikelblok om een goede eenvoudige ontvanger te bouwen met *gelijke of betere resultaten* dan een toestel met terugkoppeling, waarvoor nog geen andere oplossing was gevonden, dan die welke ius vastgelegd in O.A. 50298, zou de licentiestrijd beslissen.

Dat heeft Philips heel goed gevoeld en hij heeft dan ook met man en macht gestreden voor de onderwerping van deze zware concurrent.

Philips kende de waarde van 50298, daarvoor is hem gelegenheid genoeg geboden door inzage der papieren reeds in Maart 1930; Philips heeft in overmoed de gelegenheid versmaad, om

zijn positie te versterken met 50298, Philips heeft het er op aan laten komen de kans te hebben van te verliezen.

Philips is thans op den *terugtocht* en zal op nieuwe listen broeden om het verloren terrein te herwinnen, doch deze verloren slag kan ook wel het begin van den *aftocht* beteekenen.

De bonden met de N.V. Investa aan het hoofd hebben de waarde van 50298 gewikt en gewogen en.... beter getaxeerd dan Philips dit, verblind door zijn aanvankelijk succes in andere octrooizaken, heeft gedaan.

De rechten van 50298 zijn gereserveerd voor den *kleinen man die zich thans een nieuw confectiepakkie koopen kan*.

Wij mogen den heer Jacob de Raadt erkentelijk zijn voor zijn onvermoeid werken en zoeken om tot een vrij bestaan te kunnen komen.

Wanneer Jacob geen opdracht had gegeven om naar een licentie-vrij schema te zoeken dan was O.A. 50298 waarschijnlijk niet ontstaan, daar ik persoonlijk geen behoefte had daarnaar te zoeken, omdat Philips mijn voorgebruiksrechten van de bewuste octrooien erkende.

Toen O.A. 50298 was geboren op 15 Februari 1930 schreef *Dr. U. Ph. Lely* na een grondig onderzoek, op verzoek van den heer De Raadt:

„In antwoord op uw vraag, welke dingen moeten worden opgemerkt bij de waardebeoordeling van de uitvinding van den heer Idzerda, waarvoor octrooi werd aangevraagd, maak ik de volgende opmerkingen:

1. De schakeling is om meerdere redenen naar mijn mening vatbaar voor octrooi.
2. De schakeling valt niet onder de selectieve cascade-schakeling (Ned. Octrooi 10581).
3. *De dempingsfunctie valt niet onder het Ned. Octrooi 7398.*
4. De schakeling onderscheidt zich door de *elegante* en tevens *economische* wijze, waarop de functies in de lampen gescheiden en gecombineerd zijn.
5. Het mooie van het instrument is, dat men de *regeling volkomen in de hand heeft* en ook, dat eene fijne instelling mogelijk is, *kenmerken toch van een mooi technisch fysisch instrument.*
6. Alles is bereikt met een *spaarzaam gebruik van materiaal.*

By de *practische beproeving* van een model-ontvanger gebouwd met toepassing van O.A. 50298 schreef de heer *J. Corver* in *Radio-Expres* van 28 Februari 1930:

„De octrooikwesties, welke in de Nederlandsche radio-industrie zijn opgeworpen, hebben het aanzijn gegeven aan verschillende ontwerpen voor ontvangtoestellen, welke buiten bestaande octrooien zouden vallen. Zulk een ontwerp is ook de modelontvanger, welke ons ter beproeving werd gezonden door de N.V. *Idzerda-Radio*, Den Haag.

„Over de octroovrijheid kunnen wij natuurlijk geen verklaring afleggen, die eenige andere waarde zou hebben dan die eener persoonlijke meening. *Zeker is echter, dat hier een ernstige poging is gedaan om – ten deele voortbouwend op schakelingen, die het erkende geestelijk eigendom zijn van den fabrikant – nieuwe wegen te banen, waar langs men tot een technisch uitstekend apparaat kan geraken.*”

„Dit geldt speciaal voor den vorm van *dempingsreductie*, welke hier is toegepast, waarop de gewone omschrijving niet past, maar waarmede *speciale voor de bediening bijzonder gunstige eigenschappen zijn verkregen.*”

„De *soepelheid der instelling is zoo volkomen*, als men maar kan wenschen : bovendien is echter de *merkwaardige eigenschap* te vermelden, dat men telefonie volop genereerend kan

ontvangen zonder eenige vervorming, een methode waarbij velerlei storingen opvallend worden onderdrukt.”

„Ook de plaatdetectie, de laagfrequente koppelingen en de mogelijkheid voor pick-up aansluiting zijn op *origineele en zeer gunstige wijze opgelost.*”

„Wie het toestel bedient en hoort, zal moeten erkennen, dat dit allerm minst een surrogaat is, of een apparaat, dat gebouwd werd bij gebrek aan beter, maar dat *resultaten zijn bereikt, die kwalitatief tot de beste behooren, wat de moderne ontvangtechniek biedt*, terwijl een overvloedige geluidsterkte en goede selectiviteit is verkregen.”

Dat waren dus zeer hoopvol gestemde getuigschriften van deskundigen met een klinkende naam op radiogebied.

Toen deze vinding aan Philips werd aangeboden, om daarmee het blijkbaar nog aanwezige lek in het licentie-cordon te stoppen, lieten de heeren op het laboratorium te Eindhoven zich van een zeer minderwaardige kant bekijken.

Zij lieten den uitvinder met een demonstratiemodel naar Eindhoven komen en hebben toen getracht de demonstratie op allerlei *unfaire* wijzen te doen mislukken, terwijl mij zijdelings bekend was dat een door henzelf gebouwde ontvanger volgens de door mij verstrekte gegevens, uitstekend functioneerde !

Op 28 Mei 1930 schreef Philips: „Terugkomend op de demonstratie, welke Ir. Idzerda op 27 dezer in ons natuurkundig laboratorium heeft gehouden en ter bevestiging van het daarna besprokene, deelen wij u het volgende mede:”

„Naar onze meening is door bedoelde demonstratie alsmede door de proefnemingen, die wij zelf met schakelingen volgens uw uitvinding daaraan hadden laten voorafgaan, komen vast te staan, dat toestellen die onder toepassing van bedoelde schakeling en ook overigens z.g. Licentie-vrij gebouwd (een oogenblik aannemende dat hier van werkelijke licentie-vrijheid sprake zou zijn) zooveel zullen ten achter staan bij toestellen met dezelfde lampenserie doch op de gebruikelijke wijze met toepassing onzer octrooien geschakeld, dat wij den bouw vazn eerstbedoelde toestellen veilig aan onze concurrenten denken te kunnen overlaten.”

„De consequentie hiervan is dat de ons aangeboden vinding neergelegd o.a. in het Ned. Octrooi 50298 voor ons geen waarde representeerd.”

„Wij beschouwen ons van stond af aan tegenover bogengenoemde Nederlandsche Octrooiaanvraag geheel vrij te staan en wij behouden ons derhalve onder meer het recht voor bij eventueele openbaarmaking daarvan oppositie te voeren.”

Daarop heb ik o.a. dit aan Eindhoven geschreven: „Indien uw octrooi-afdeeling op een dergelijke halfslachtige proef van het laboratorium een conclusie durft te nemen, dan is dit als afschuifstelsel heel aardig, doch overigens *onverantwoordelijk.*”

„Indien uwe technici niet over betere capaciteiten beschikken, dan is mijn vertrouwen daarin ten zeerste geschokt en zal ik hiermede in het vervolg rekening houden.”

„Het eenige wat mij thans bekend is, is dat na ca. 3 maanden “recherche” uwerzijds, mijne octrooiaanvraag 50298 voor u geen waarde representeerd.”

„Voor de goede orde wil ik even bevestigen (wat ik na de demonstratie reeds modeling had gezegd) dat eventueele toezeggingen mijnewzijds gedaan aan u, waarbij u het recht zou behouden de, door mij door eene octrooiaanvraag beschermde methode aan te koopen voor een door mij genoemde som, hiermee vervallen verklaard worden.”

En daarmee was aan Philips de kans ontnomen om O.A. 50298 te koopen.

Als Philips werkelijk overtuigd was dat zij den bouw van toestellen met O.A. 50298 veilig aan hare concurrenten kon overlaten, dan bleek dit slechts een poging te zijn om de waarde daarvan te drukken.

Immers al spoedig bleek dat Philips een toestel met O.A. 50298, gebouwd door een ander dan de uitvinder in handen trachtte te krijgen. (De uitvinder had een vrijstelling in den vorm van voorgebruiksrechten).

Na een kleine mislukking in het zijdelings aankooopen door derden bij de firma De Raadt te Gouda, kwamen beide firma's „Goliath en David” overeen om de licentievrijheid door arbiters te laten uitwerken.

En zoo geschiedde, zoodat op 27 Januari 1931 de beweerde inbreuk op 7398 (terugkoppeling) en 10581 (cascade H.F. Versterking) voor de arbitrage-commissie were behandeld. Deze arbitrage-commissie bestond uit de heeren Prof. Dr. .... (einde van de bladzij, ik weet niet of ik de rest heb.)

**This document has been freely distributed. The copyright has not been abandoned. Do not modify or excerpt it without my permission, but feel free to distribute it in its entirety.
Jacob A. de Raadt, Avondale Arizona USA, 2005-06-10.**